

je dediščina nekaj živega in se z razvojem družbe spreminja, se ključno vprašanje nanaša na premislek o tem ali je bolje prenavljati obstoječe, ali razvijati novo arhitekturo, z upoštevanjem elementov, ki soustvarjajo identiteto prostora. Avtorji se zavzemajo za ustanovitev medinstitucionalne interdisciplinarne raziskovalne, razvojne, skupine, ki bo na podlagi obstoječega znanja izdelala strateški načrt za varovanje kraške arhitekturne dediščine.

V okviru sklopa turizem, ki je nastajal na Inštitutu za raziskovanje krasa ZRC SAZU, je predstavljen jamski turizem in njegov vpliv na podzemeljsko okolje in združbe. O jamskem turizmu lahko govorimo že od 17. stoletja dalje, sodobni organizirani jamski turizem pa se je razvijal od začetka 19. stoletja. Med naše najlepše jame svetovnega pomena sodijo Škocjanske jame, ki so kot edini spomenik v Sloveniji že od leta 1986 vpisane v UNESCO-vo listo svetovne dediščine. Avtorji so pripravili smernice in omejitve za trajnostni jamski turizem, ki zadevajo tako ureditev površja pred vhomom v jamo, kot tudi ureditev prehajalnih poti in električne napeljave v sami jami.

Zadnji sklop je namenjen rabi obnovljivih virov energije. Preučevali pa so ga na Inštitutu za prostorske in antropološke študije ZRC SAZU ter v podjetju Trimo d. d., kot najprimernejši vir za izbrano območje pa avtorji izpostavljajo sončno energijo. Le-ta omogoča razpršeno rabo, pri kateri v občutljivi kraški pokrajini ni treba graditi velikih sistemov, saj si gospodinjstva energijo za lastno uporabo lahko priskrbijo sama. Vendar pa avtorji opozarjajo, da je pri namestitvi sončnih celic in sprejemnikov treba upoštevati kraško kulturno pokrajino, še posebno arhitekturno zanimiva stara jedra kraških vasi.

Predstavljena monografija je pregledna, sistematična in široko zasnovana. Da gre za vsebinsko izjemno raznoliko in slikovno bogato delo pove dejstvo, da je pri vsebini sodelovalo kar 50 uglednih raziskovalk in raziskovalcev z različnih znanstvenih področij, 6 kartografov ter prek 60 fotografav. In čeprav delo načrtovalcem razvoja, tako na lokalni kot tudi nacionalni ravni, daje dovolj relevantnih podatkov za pripravo trajnostnega okoljskega, ekonomskega, urbanega in socialnega razvoja kraške pokrajine, bi bilo dobrodošlo še sklepno poglavje, ki bi sintetiziralo posamezne ugotovitve in v katerem bi že bile podane konkretne smernice ter priporočila za doseganje trajnostnega razvoja. Čeprav je knjiga izvirno znanstveno delo, je napisana dovolj razumljivo, da bo zanimiva tudi za širšo javnost; ne nazadnje tudi za tiste, o katerih govori.

Mateja Šmid Hribar

Matej Vranješ:

Prostor, teritorij, kraj: produkcije lokalnosti v Trenti in na Soči

Knjižnica Annales Majora

Koper 2008: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, Založba Annales, 286 strani, 2 preglednici, 12 fotografij, ISBN 978-961-6732-00-0

Založba Annales s svojo razvejeno in ustvarjalno publicistično dejavnostjo bogati področje humanističnega in družboslovnega znanja v Sloveniji. S področja geografije oziroma sorodnih ved je monografija z naslovom Prostor, teritorij, kraj: produkcije lokalnosti v Trenti in na Soči. V središču obravnave je pojav družbene prostorskeosti, ki se oblikuje skozi kulturno pokrajino, teritorialnost, lokalnost in izkustvo/občutje kraja. »... *Knjiga v slovensko geografsko in antropološko okolje prinaša nova spoznanja, poglede in koncepte in odpira nekatera izrazito aktualna vprašanja glede sodobnih odnosov med družbo/kulturo in prostorom*...«, je zapisal Bojan Baskar v recenziji.

Monografija se vsebinsko deli na dva enakovredna dela: teoretičnega in etnografskega. Prvi je razdeljen na tri sklope glede na osrednje koncepte preučevanja: prostor, teritorij, kraj, ki jih v oziru sledečega etnografskega dela poskuša opredeliti in medsebojno razmejiti. Koncept prostora se nanaša na družbeno prostorskeost, pri čemer se osredotoča na kulturno pokrajino, kot je razumljena z vidika posameznika oziroma družbene skupine. Koncept teritorialnosti je opredeljen z razmerjem med prostorskim prisvajanjem in s tem povezanim družbenim razmejevanjem, lokalnostjo in izkustvom kraja. Slednjemu je namenjeno samostojno poglavje.

V drugem, etnografskem delu so omenjeni družbeno-prostorski pojavi, predstavljeni na konkretnih, izbranih primerih iz Zgornjega Posočja: domačinskemu doživljanju spreminjanja kulturne pokrajine, domačinskemu odnosu do dveh zelo različnih skupin nedomačinov, vikendašev in Triglavskega narodnega parka, in na koncu odnosu do komercialne rabe reke Soče. »... *Monografija nima ambicije razkriti pogledov vseh vpletenih skupin – je zapisal avtor ...*«, ampak le domačinov, zato na prefinjen način odpira vprašanja, kako uskladiti različne interese uporabnikov prostora ter kdo in v kolikšni meri bo upravičen in udeležen pri določanju normativov glede te uporabe.

Čeprav se na prvi pogled zdi, da ima omenjena monografija le malo stičnih točk z geografijo, podrobnejše branje dokazuje drugače. Omenjene vsebine, ki si šele utirajo pot v slovensko geografijo, so v svetovni geografiji že dobro uveljavljene. Na v monografiji preučevanih poljih se geografija stika in prepleta s kulturno antropologijo, filozofijo, prostorsko sociologijo in sorodnimi vedami. Avtor jih spretno prepleta in nadgrajuje, saj mu ta področja niso tuja; dodiplomski študij geografije in filozofije je na podiplomski stopnji dopolnil s študijem antropologije.

Knjiga je vsekakor dobrodošla pridobitev za geografijo, saj posega na področje, ki v zadnjih desetletjih postaja vse pomembnejše in obenem prinaša izsledke sodobnih tokov v humanistični geografiji.

Mimi Urbanc

Bogoljub Aničić, Anton Petrovič:

Geološka zgradba in geološke zanimivosti Bohorja

Senovo 2008: Turistično društvo Senovo, 84 strani, 93 fotografij, 19 kart, risb in preglednic, ISBN 978-961-91838-1-6.

Konec leta 2008 je izšla še ena zanimiva geološka knjižica žepnega formata; skozi oči geologa je tokrat predstavljen Bohor – največje pogorje v Posavju. V 16 poglavjih nas avtorja v razumljivem, a še vedno